

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ภาพรวมในการปฏิรูปประเทศและการปฏิรูปการศึกษา
โดย

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. วิษณุ เครืองาม

รองนายกรัฐมนตรี

ในการสัมมนาการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้านปฏิรูปการศึกษา

ของคณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

ณ อาคาร ๑๑ มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน กรุงเทพฯ

ความหมายของการปฏิรูป

การปฏิรูปหรือการ Reform คำว่า Form แปลว่า รูปแบบ คำว่า Re นั้น แปลว่า ทำใหม่ ทำอีกหน เพราะฉะนั้นพอแปลเป็นภาษาไทยก็ผู้เสนอให้ใช้คำว่า ปฏิรูป อย่างไรก็ตามคำว่า ปฏิรูป ไม่ใช่เป็นคำที่เพิ่งบัญญัติขึ้นใหม่หรือเพิ่งรู้จักไม่กี่ปีนี้ คำว่า ปฏิรูป เป็นคำเก่า คำศักดิ์สิทธิ์ มีมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาล และพระพุทธเจ้าก็เคยพูดถึงเรื่องการปฏิรูปไว้ พระพุทธองค์ทรงใช้คำว่า ปฏิรูปด้วย ดังที่ปรากฏหลักฐานในบทสวดมงคลสูตรข้อที่ ๔ ว่า ปะฏิรูปะปะเทสะวาโส ซึ่งแปลว่า การได้อยู่ในประเทศที่มีการปฏิรูป ย่อมเป็นมงคลอันประเสริฐ การอยู่ในประเทศเขตแดนวันดินแดนหรือในสังคมที่มีการปฏิรูปย่อมเป็นสิริมงคล การที่จมปลักดักดาน อยู่ในสังคมที่ไม่รู้จักคิดใหม่ ทำใหม่ ไม่รู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ไม่รู้จักทำอะไรที่เป็นสิ่งใหม่ ๆ เคยทำอะไรก็ทำอย่างนั้นซ้ำ ๆ ถือว่าไม่เป็นมงคล

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ พระองค์มีพระราชดำริในการที่จะเปลี่ยนแปลงประเทศครั้งใหญ่ แต่รัชกาลที่ ๕ พระองค์ไม่ได้ใช้คำว่า “ปฏิรูป” อาจจะเป็นเพราะถ้อยคำดังกล่าวยังไม่เป็นที่รู้จัก ดังนั้น จึงทรงใช้คำทับศัพท์เป็นภาษาอังกฤษว่า Reform และมีพระราชหัตถเลขาซึ่งนับเป็นเวลาร้อยกว่าปีมาแล้วว่า ประเทศสยามจะต้อง Reform ในเรื่องอะไรบ้าง และถ้าไม่ได้ Reform สิ่งเหล่านั้นประเทศจะไม่เจริญก้าวหน้า อีกคราวหนึ่งได้มีพระราชหัตถเลขาว่า ประเทศเป็นเหมือนเรือประมง ตอนเช้า

ก็ออกทะเลไปจับปลา ตอนเย็นก็กลับเข้ามา ในที่สุดเมื่อเรือชำรุดก็ได้แต่ปะผุไปวัน ๆ ไม่สามารถที่จะหยุดเรือไว้และก็ขึ้นไปวางเสากระโดง เปลี่ยนพื้น เปลี่ยนไม้หรือยกเครื่องใหม่ เพราะว่าทุกคนต้องออกไปทำมาหากิน ถ้าหยุดเรือแล้วก็ยกเครื่องอย่างนั้นใช้เวลาหลายเดือน ระหว่างนั้นก็ไม่สามารถทำอะไรได้ ในที่สุดประเทศก็เลยเปรียบเสมือนเรือที่ต้องปะผุไปวัน ๆ โดยไม่เคยมีการยกเครื่อง และก็ทรงเปรียบเทียบว่า ยกเครื่องนั้นก็คือการ Reform ส่วนปะผุนั้นไม่ใช่ Reform เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Change

ในเบื้องต้นคงจะต้องทำความเข้าใจว่า Change กับ Reform นั้น มีความหมายต่างกัน ปฏิรูปกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้นต่างกัน กล่าวคือ การปฏิรูปนั้นต้องมากกว่าการเปลี่ยนแปลง Reform นั้นต้องทำมากกว่า Change กล่าวให้ชัดเจนขึ้นก็คือ Change นั้นทำได้ทุกวัน ทำโดยไม่ต้องมีวัตถุประสงค์ ทำโดยไม่ต้องมีจุดหมายปลายทาง ทำโดยไม่ต้องมีวิธีการ ทำแบบอัตโนมัติก็ได้

นักวิชาการได้กล่าวว่า สิ่งที่จะเรียกว่า ปฏิรูปหรือ Reform นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ๓ ประการ เรียกโดยย่อว่า P P P ทั้งนี้ P ตัวแรก มาจากคำว่า Purpose การจะปฏิรูปนั้นจะต้องตั้งวัตถุประสงค์ก่อนว่า จะปฏิรูปไปเพื่ออะไร ถ้าตอบไม่ได้ ก็ไม่ใช่การปฏิรูป หรือทำไปก็จะไม่สำเร็จ ซึ่งไม่เหมือนการเปลี่ยนแปลงที่บางครั้งไม่มีวัตถุประสงค์ ไม่มี Purpose เพราะเป็นไปโดยอัตโนมัติ ดังนั้น สิ่งที่จะเป็นการปฏิรูปนั้นต้องมีการตั้งเป้าหมายไว้ก่อน เช่น แนวความคิดในการปฏิรูปเรื่องการศึกษา โดยการแยกกระทรวงศึกษาออกจากกระทรวงศึกษา ก็จะต้องตอบคำถามประชาชนทั้งประเทศว่าเหตุใดจึงต้องปฏิรูป ต้องสามารถอธิบายได้ว่าในระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมาเกิดปัญหาอะไร หรือการปฏิรูประบบกีฬาอาชีพ กีฬาพื้นเมือง กีฬาท้องถิ่น กีฬาสมัครเล่น การจัดระเบียบเรื่องกีฬา สโมสร ก็จะต้องตอบคำถามให้ได้ว่า สิ่งที่เป็นอยู่นั้นมันก็ได้อยู่แล้ว แล้วจะทำอะไรไปทำไม สนองความต้องการเรื่องอะไร นี่คือ P ตัวแรก ปฏิรูปจะต้องมีเป้าหมายนี้เสมอ เพราะฉะนั้นเมื่อ คสช. ตั้งหลักว่า การปฏิรูปครั้งนี้จะทำ ๑๑ ด้าน ทำไม่จริง ๑๑ ด้าน ทำไม่จริงไม่ ๒๐ ด้าน ทำไม่จริงไม่ ๕ ด้าน ทำไม่จริงเลือก ๑๑ ด้าน แล้วแต่ละด้านนี้ต้องการตอบคำถามหรือตอบโจทย์ว่าอะไร เมื่อจะปฏิรูปการเมืองปฏิรูปทำอะไร เมื่อจะปฏิรูปเศรษฐกิจปฏิรูปไปทำไม ๑๐ ปีก่อน ผมทำเรื่องปฏิรูประบบราชการ ผมต้องตอบคำถามนี้มากกว่า ก็ระบบราชการมันอยู่ของมันดี ๆ ตั้งแต่สมัยพ่อขุนราม หรือสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ รัชกาลที่ ๕ ท่านก็ปฏิรูปไปแล้วหนหนึ่ง แล้วคุณทักษิณจะมาปฏิรูปอะไรกันอีก ในระบบราชการระบบราชการมันแย่อะไร มันมีอะไรผิด แล้วทำไมถึงต้องปฏิรูป ถามว่าแล้วทำไมจึงต้องถาม มันต้องถามเพราะว่าการปฏิรูปนั้นมันเปลี่ยนสิ่งที่คนเคยชินนะครับ อย่างคราวที่เราปฏิรูประบบราชการ มันมี Impact คือผลกระทบ เมื่อท่านคิดจะปฏิรูปการศึกษา ท่านต้องเตรียมรับมือผลกระทบนั้นด้วย ครั้งที่ปฏิรูประบบราชการนั้น เราจำเป็นต้องเอา ๒ กรมมารวมกัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นก็คือ คนคนหนึ่งจะเป็นรองอธิบดี เตรียมตัวจะขึ้นเป็นอธิบดี ส่วนอีกกรมหนึ่งมันมีอธิบดีอยู่แล้ว ถ้าไม่ปฏิรูปต่างคนต่างอยู่ คนที่เป็นรองอธิบดีก็ได้ขึ้นเป็นอธิบดี เพราะกันยายนี่อธิบดีเกษียณ ผลจากการปฏิรูปเขายุบ ๒ กรม มาเป็นกรมเดียว กรม ๆ นั้นคือ กรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งเดิมมัน ๒ กรม พอยุบรวมเป็นกรมเดียวคือ กรมโยธาธิการและผังเมือง มันก็ต้องมีอธิบดีได้คนเดียว เขาก็เอาอธิบดีที่มีอยู่และไม่เกษียณมาเป็นอธิบดีกรมนี้ แปลว่า คนที่เป็นอธิบดีแก่ใหญ่ขึ้น เพราะแก่เคยครองกรมเดียว บัดนี้แค่ครอง ๒ กรม ที่มายุบรวมเป็น ๑ กรม คนที่ช่วยไปคือ รองอธิบดีที่ตัวจะขึ้นเป็นอธิบดีก็ไม่ได้ขึ้นอธิบดี เพราะถ้าไม่มีสิ่งห้ตัวเดียวคือ อธิบดี และมีแล้ว เพราะฉะนั้นคุณก็เป็นรองอธิบดีต่อไป เขาก็บ่นมาจนเดี๋ยวนี้ ถ้าไม่ยุบรวมกันเขาได้เป็นอธิบดี นี่คือ Impact หรือผลกระทบ คนอย่างนี้ที่จะถามว่าแล้วปฏิรูปไปทำไม อย่างน้อยปฏิรูปแล้วผมเดือดร้อน รพช. มันเคยอยู่ของมันดี ๆ ในกระทรวงมหาดไทย ผลจากการปฏิรูปเขายุบ รพช. ต้องสลายข้าราชการ รพช. ไปอยู่ในที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ช่วงปฏิรูประบบราชการนั้น ผมไปตรวจราชการที่เชียงใหม่ มีคนไปร้องเรียนว่า แกรับราชการอยู่ที่เชียงใหม่มา ๓๐ กว่าปีแล้ว นึกว่าชีวิตนี้อยู่เชียงใหม่ นึกว่าจะเกษียณเชียงใหม่ เพราะฉะนั้นแก่ก็ไปผ่อนบ้าน ลูกแก่ก็ส่งเข้าเรียนที่เชียงใหม่ เมียแก่ก็ไปจองแผงในตลาดจะขายของที่เชียงใหม่ ผมถามว่าแล้วไง แล้วไงที่คุณปฏิรูปนี้ สุดท้ายผมจะต้องถูกย้ายไปอยู่สุโขทัย โลก แกไปโลกไม่เป็นไรหรอก เสี่ยงเป็นเสี่ยงตาย ถามแล้วว่าที่เมียแก่ไปเช่าแผงอยู่ในตลาดโคราช จะทำอย่างไรต่อ ผมบอกก็ตามไปโลกสิ แกถามว่าแล้วลูกแก่ที่เข้าเรียนที่เชียงใหม่ทำอย่างไรต่อ ก็อยู่เชียงใหม่หรือไม่ก็ไปเรียนโลก ถามว่าแกไปอยู่โลกแกไม่มีบ้าน แต่แกนึกว่าแกจะเกษียณที่เชียงใหม่ แกไปผ่อนบ้านที่เชียงใหม่ไว้แล้วส่งไปแล้วตั้งหลายเดือน ยังขาดอีกไม่กี่เดือนก็จะส่งครบจะให้อะไร ก็ส่งต่อหรือไม่ก็ขายบ้านนั้นไปซื้อใหม่ที่โลก ทั้งหมดตอบไปอย่างนี้ที่แกไม่ชกเอา แต่นั่นคือผลกระทบที่เกิดจากการปฏิรูปซึ่งเป็นเรื่องเล็กน้อย แล้วลองนึกถึงถ้าเราปฏิรูป ๑๑ ด้าน แล้วแต่ละด้านออกมาสัก ๓๐ มาตรการ Impact หรือผลกระทบมันจะขนาดไหน เพราะฉะนั้นมันถึงมีคำถาม แล้วเราก็ต้องตอบให้ได้ว่า ปฏิรูปไปทำไม นี่คือ P ตัวแรก ซึ่งในการปฏิรูปมันต้องตอบ เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ ๕ ในสมัยรัชกาลที่ ๕

ท่านรอบคอบมาก ท่านประกาศวันนี้ว่าท่านจะปฏิรูปอะไรบ้าง และท่านใช้เวลาทำความเข้าใจไปประมาณ ๘ ปี บัดนี้ถึงปีที่ ๘ ก็พออธิบายมาพอแล้วลงมือทำได้ ทั้ง ๆ ที่สมัยราชาธิปไตย พระเจ้าแผ่นดินหุบโตะเอาอย่างไรก็ได้ แต่ท่านต้องใช้เวลา ท่านใช้เวลาในการปฏิรูปเรื่องเลิกทาสตั้ง ๓๐ ปี และแม้แต่ปฏิรูประบบราชการตั้งกระทรวงทบวงกรม ท่านเริ่มพูดว่าท่านจะตั้งกระทรวงในปี ๒๔๒๘ แต่ท่านเริ่มตั้งกระทรวงได้ในปี ๒๔๓๕ ถามว่าในช่วงเวลาที่ว่างอยู่นั้นทำอะไร ทำความเข้าใจ ตอบคำถาม ตอบโจทย์ ตอบคำถามอะไร ตอบคำถามว่าจะปฏิรูปอะไร ปฏิรูปทำไม ปฏิรูปแล้วได้อะไร จนกระทั่งคนเข้าใจถึงลงมือทำ ทำไมจึงไม่ทำไปอธิบายไป จะถูกขัดขวาง แล้วทำไมถึงต้องอธิบายก็เพราะถ้าคนไม่เหลื่อมใสคนก็จะไม่ร่วมมือ การปฏิรูปนั้นภาษาฝรั่งเขาเรียกว่า Un Popular Work งานที่ไม่มีวันเป็นที่นิยม คนที่ทำปฏิรูปเสียคนทั้งนั้นเพราะจะต้องถูกต่อสู้อัดขวาง เนื่องจากไปสวนกระแสที่เขาเคยชิน แต่เมื่อไหร่ปฏิรูปสำเร็จคนที่ทำปฏิรูปจะเป็นฮีโร่หรือวีรบุรุษ เพราะว่าจะได้เสวยผลตอนนั้น แต่กว่าผลมันจะสัมฤทธิ์เจียรตายนี่เมื่อลिनคอล์นคิดจะปฏิรูปเรื่องเลิกทาสต้องเอาชีวิตสังเวย รัชกาลที่ ๕ ท่านคิดจะเลิกทาส ท่านก็ไม่อยากจะเสี่ยงเหมือนที่ลिनคอล์นเจอ ท่านถึงใช้เวลาตั้ง ๓๐ ปี ท่านประกาศเรื่องเลิกทาสในปีแรกที่ท่านขึ้นเป็น King และทาสคนสุดท้ายหมดจากประเทศเมื่อใกล้ที่ ท่านจะสิ้นรัชกาล ใช้เวลาทั้งหมดประมาณ ๓๐ ปี ๑. การปฏิรูปจะต้องมี Purpose คือวัตถุประสงค์ นี่คือ P ตัวแรก ๒. การปฏิรูปนั้นจะต้องมีสิ่งที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า Prime Mover เขาแปลว่า องค์กรหรือผู้ขับเคลื่อนหลัก Mover แปลว่า ผู้ขับเคลื่อน Prime แปลว่า ตัวหลัก เหมือน Prime minister ตัวเอกมันต้องมีตัวขับเคลื่อน ไม่ใช่ใครอยากทำก็ทำ ไม่ใช่ใครว่างก็มาทำ การเปลี่ยนแปลงนั้นใครก็ได้ เด็กก็ทำได้ ผู้ใหญ่ก็ทำได้ คนมีการศึกษาก็ทำได้ คนไม่มีการศึกษาก็ทำได้ แต่การปฏิรูปนั้นต้องมีการ Prime Mover คือผู้ขับเคลื่อนหลักที่มีความรู้ มีความเข้าใจ วันนี้การปฏิรูปประเทศเขาออกแบบมาให้อยู่ในมือของ สปช. นั่นคือ

Prime Mover แต่เพราะว่ามันต้องทำ ๑๑ ด้าน มันก็เลยต้องย่อยเป็นกรรมาธิการคณะต่าง ๆ เช่น เรื่องกีฬา ก็มาตกอยู่ในมือของคณะกรรมาธิการปฏิรูปการกีฬาที่พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา เป็นประธาน เพราะฉะนั้นกรรมาธิการการกีฬาก็เป็น Prime Mover ในเรื่องปฏิรูปกีฬา แต่ในที่สุดกรรมาธิการการกีฬาทำเองโดยลำพังไม่ได้ ก็ต้องไปจับมือร่วมกับเครือข่ายต่าง ๆ นั่นคือพวกท่านทั้งหลายที่มานั่งกันอยู่เต็มห้องในวันนี้ ผู้สื่อข่าว กีฬา นักกีฬา ครูสอนวิชากีฬา โค้ชที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา สมาคมกีฬา คณะกรรมการโอลิมปิก คนที่เคยดู

กีฬา คนที่เล่นกีฬา คนที่เป็นนักวิจารณ์กีฬา ทั้งหมดนี้คือ Mover คือผู้ขับเคลื่อนที่ต้องเข้ามาจับมือร่วมกันทั้งนั้น จะปล่อยให้คณะกรรมการปฏิรูปกีฬาทำ และบอกว่าคุณทำไปคนเดียวไม่มีสำเร็จ การปฏิรูปถึงต้องอาศัย P ตัวที่ ๒ นอกจาก P ตัวแรก Purpose คือ วัตถุประสงค์ ก็ต้องมี Prime Mover เท่านั้นไม่พอจะต้องมีตัวที่ ๓ P ตัวนี้คือ Process แปลว่า กระบวนการ คือจะต้องรู้ว่าจะทำอะไรก่อน ทำอะไรหลัง สิ่งที่เราควรไปทำก่อน ถ้าไปรอทำทีหลังมันก็ไม่เห็นผล อาจจะถูกขบวนรถไฟ สิ่งที่เราควรทำหลังถ้ายกมาทำก่อน อาจจะถูกขัดขวาง ถูกสกัด สุดท้ายก็ไปต่อไม่รอด แล้วก็ล้มเหลว เพราะฉะนั้น Process จึงเป็นเรื่องสำคัญว่าจะทำอะไรก่อน ทำอะไรหลังและจะมีขั้นตอนอย่างไร ท่านนายกรัฐมนตรีและหัวหน้า คสช. ท่านจึงเตือนเสมอทั้งใน ครม. และในเวทีอื่น ที่จริงท่านเตือนแม่น้ำหมดทั้ง ๕ สายแล้ว นั่นก็คือ ท่านเตือนว่าให้แบ่งขั้นตอนว่า อะไรที่ทำก่อน ทำทันที ทำต่อไป ทำอย่างยั่งยืน ถ้าไม่แบ่งขั้นตอนอย่างนี้อาจจะกลายเป็นไปเอาสิ่งที่เราควรจะทำในอนาคตมาทำวันนี้ สิ่งที่เราควรทำเดี๋ยวนี้ไปทำในอนาคต มันจะผิดฝาผิดตัว เพราะฉะนั้นจะต้องรู้ว่าอะไรทำก่อน อะไรทำ

ทันที อะไรทำต่อไป อะไรทำอย่างยั่งยืน เมื่อมีผู้สื่อข่าวถามว่า แปลว่าอะไร ท่านบอกทำก่อนก็คือ ทำวันนี้ ทำทันทีที่ทำพุงนี้ มะรินนี้ ทำต่อไป ก็คือ ทำอีกเดือน ๒ - ๓ เดือนข้างหน้า ทำอย่างยั่งยืนอย่าเพิ่งไปทำเลย คิดเอาไว้แล้วส่งให้รัฐบาลใหม่ที่เลือกตั้งเข้ามาเอาไปทำบ้าง เดียวเขาจะไม่มีอะไรทำ นี่คือ ขั้นตอนแล้วท่านจะใช้สูตรนี้เป็น Road Map สำหรับทุกเรื่อง แม้แต่เรื่องปฏิรูป ที่จริงท่านได้ยกตัวอย่างเป็นรูปธรรมด้วยซ้ำไปว่า ท่านเข้าใจว่าในความคิดที่จะปฏิรูปนี้ กระบวนการทุกชุดทั้ง ๑๘ ชุด ของ สปช. หรือใครก็ตามที่คิดจะทำปฏิรูป เริ่มต้นมักจะมีถึงองค์กรหรือหน่วยงาน ที่เขาเรียกว่า Structural Reform คือปฏิรูปองค์กรก่อนทั้งนั้น โดยนึกว่ามันง่าย เพราะฉะนั้นวันนี้ถ้าไปเถอะ คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาก็นึกถึงเรื่องตั้งกระทรวงอุดมศึกษาก่อนเพื่อน แยกมหาวิทยาลัยออกมาจากประณม มัชยม ดึงเอามาจากกระทรวงศึกษาตั้งเป็นกระทรวงใหม่ ปฏิรูปการศึกษา คำตอบก็ออกไปว่า ก็ว่ามันไม่ควรจะอยู่กับการท่องเที่ยว ถ้ารัฐมนตรีสนใจท่องเที่ยว ก็พากันตักอับ ถ้ารัฐมนตรีสนใจเรื่องกีฬา ท่องเที่ยวก็จะแย่ง เพราะฉะนั้นมันผิดฝา ผิดตัว มาอยู่ด้วยกัน แยกกันเสียเถอะ มันก็จะออกมาเป็น Structural Reform ท่านนายกฯ ท่านเดือนมา ไม่ผิดหรอกที่จะคิด แต่ไม่ผิดสำหรับคิดเท่านั้น แต่อาจจะผิดสำหรับที่จะทำ เพราะว่าจะต้องรู้ขั้นตอนจังหวะเวลาว่าเมื่อไหร่ที่ควรจะต้องผลักดันเรื่องอะไรออกมา ท่านจึงใช้คำว่า คิดเอาไว้ได้ ศึกษาได้ ไม่คิดก็ไม่ได้ ไม่ศึกษาก็ไม่ได้ แต่ผลักดันให้ถูกจังหวะ เพราะถ้าผลักดันผิดจังหวะ เช่น สมมติขับเคลื่อนเรื่องตั้งกระทรวง แยกกระทรวง ตั้งกรม ยุบกรม ย้ายกรม ออกมาก่อน คนเขาก็จะถามทันทีว่า แล้วสังคมได้อะไร มันจะกลับไปหา P ตัวแรกทันทีว่า แล้วที่ปฏิรูปคนได้อะไร การมีกระทรวงใหม่ สิ่งที่จะได้คือ มีรัฐมนตรีใหม่เกิดขึ้น มีปลัดกระทรวงใหม่ และพอเป็นกระทรวงมันต้องมีกรม ก็จะมีอธิบดีใหม่ มันยังไม่ถึงมือประชาชนเลยนะนี่ ในที่สุดก็จะมีคนต่อต้าน กระทรวงเดิมที่ได้รับผลกระทบก็ต่อต้าน ประชาชนที่อาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องอะไร แต่เขารู้สึกว่าเขาไม่ได้ประโยชน์โดยตรง เขาก็อาจจะต่อต้าน ไม่ต่อต้านเขาก็เฉย ไม่เฉยเขาก็ไม่เชียร์ สุดท้ายงานปฏิรูปก็ไม่สำเร็จ ในที่สุดก็จะขยับไปทำขั้นตอนต่อไปหรือว่าขั้นตอนทำอย่างยั่งยืนไม่สำเร็จ ศึกษาไว้ คิดไว้ มีคำตอบ เมื่อไหร่ที่รัฐต้องการควักออกมาได้ แต่เวลาจะผลักดันคงจะต้องผลักดันให้ถูกจังหวะเวลาว่า มันมาในช่วงใด ขั้นตอนใด สิ่งที่จะต้องทำอันดับแรก จึงควรจะเป็นการปฏิรูปสิ่งที่ประชาชนเขาได้ แล้วเขาเกิดความรู้สึกว่าเขาทำได้ แค่นี้ยังได้แค่นี้ ถ้าปฏิรูปโครงสร้างมันน่าจะดีกว่านี้ ตอนนั้นค่อยเสนอสินค้าตัวใหม่ออกมา ท่านอาจจะไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่ผมได้เรียน แต่ยุทธศาสตร์รัฐบาลคืออย่างนี้ และ Road Map ของรัฐบาลคืออย่างนี้ สำหรับทุกกระทรวง สำหรับการปฏิรูปทั้ง ๑๑ ด้าน เพราะวันนี้แนวโน้มมันจะออกมา ลงท้ายมันจะตั้งกระทรวง ๑๑ ด้าน กระทรวงละด้านทั้งนั้น จนจะเกิดกระทรวงคุ้มครองผู้บริโภคอยู่แล้ว ก็ไม่ผิด และก็ไม่ได้เสียหายที่จะมีอีก ถ้าคิดว่าควรมี จังหวะและเวลา กาลและเทศะ ผมถึงพูดถึงเรื่อง Process P ตัวที่ ๓ ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปว่า จะผลักดันก่อน อะไรหลัง และผลักดันอะไรบ้าง ซึ่งทั้งหมดต้องมีแผน ทั้งหมดต้องแนบเนียน นี่เป็นภาพรวมของการปฏิรูปทั้งหมด ที่เราพยายามจะส่งสัญญาณบอกไปยังคนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป

การปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปศึกษา มันก็หนีไม่พ้นภาพรวมหรือวงจรที่ได้เรียนให้ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ทราบ วันนี้ผมมาอยู่ท่ามกลางคนที่มีความรอบรู้ ที่สำคัญคือ มีความสนใจที่จะปฏิรูปการศึกษาของชาติ ถ้าใช้แนวอย่างที่ผมได้เรียน ท่านก็จะต้องเริ่มต้นด้วย ตัว P ๓ ตัว เพื่อให้สิ่งที่ท่านคิดจะทำการปฏิรูป ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่การปะผุ แต่เป็นการยกเครื่อง นั่นก็คือ ท่านต้องคิดเรื่อง Purpose หรือวัตถุประสงค์ที่ท่านคิดจะทำปฏิรูปเรื่องกีฬา ท่านต้องการตอบโจทย์อะไร ท่านอย่าบอกว่า ไม่รู้ คสช. เขาตั้งขึ้นมา เขาให้ทำเรื่องนี้ก็จะทำอย่างนั้นกำปั้นทุบดิน ความจริงตอน คสช. เขาตั้งหรือกำหนดหัวข้อ ๑๑ หัวข้อ สำหรับปฏิรูปเขาไม่มีเรื่องกีฬาอยู่ด้วยซ้ำไป แต่ไม่ใช่ไม่ให้ความสำคัญ เขาไปเริ่มตั้งแต่ ๑. ปฏิรูปการเมือง ใช้ไหมครับ ๒. ปฏิรูปการ

ปกครอง ๓. ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ๔. ปฏิรูปเศรษฐกิจ ๕. ปฏิรูปสังคม ๖. ปฏิรูปสื่อ ๗. ปฏิรูปสาธารณสุข ไล่ไปเรื่อย จนกระทั่ง ๑๑ นี้ก็ไม่มีออก ปฏิรูปอื่น ๆ อื่น ๆ นี้แปลว่า สัมพะพุดลา แปลอีกที คิดไม่ออกแล้ว ผมเป็นคนตั้งชื่อเอง ปฏิรูปด้านอื่น ๆ เมื่อเขียนลงไปในรัฐธรรมนูญ เข้าไปรายงานใน คสช. คสช. ถามว่า ปฏิรูปด้านอื่น ๆ นี้อะไร ผมบอกก็คือ ด้านที่ไม่ใช่ ๑๐ ด้าน ข้างบน แต่มันมีความจำเป็นต้องทำ เขาถามว่าเช่นอะไร ผมบอกว่า ปฏิรูปอื่น ๆ เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา ค่านิยม ทั้งหมดมีความจำเป็นต้องความเป็นไทย มีความจำเป็นต้องการพัฒนาประเทศ เรามารวมเรียกมันซะว่า อื่น ๆ ผมจำได้ มี คสช. คนหนึ่งถามว่า ก็ทำไมไม่แยกมาเป็นข้อ ๆ ผมบอกว่า ถ้าแยกอย่างนั้นมันไป ๒๐ นะ ซึ่งถ้าไป ๒๐ อาจจะมีผล มีสิ่งกระทบอะไรบางอย่าง เริ่มต้นเราต้องคิดก่อนว่า สปช. คือ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เราจะให้มีกี่คน ถ้าให้มีเท่านี้คน ๑๑ ด้าน ด้านละกี่คน มันก็กำลังพอดี ก็คงจะต้อง ๑๑ ด้าน แต่ผมได้เรียน คสช. ไปในตอนนั้นว่า เรากำหนดไว้ ๑๑ ด้าน ๑๑ นั้นเป็นด้านอื่น ๆ ซึ่งรวมทั้ง ดนตรี กีฬา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ค่านิยม แต่พอถึงเวลาตั้ง สปช. เสร็จ เขาไปตั้งกรรมการศึกษา อื่น ๆ มันแตกออกไปอีก ๗ - ๘ คณะก็ได้ ไม่ว่ากัน คสช. เขาบอกว่า อย่างนั้นยอมรับ รับผิดชอบ ในที่สุดผลมันก็มาเกิดจริง ๆ เมื่อ สปช. เกิดขึ้น สมาชิก ๒๕๐ คน เกิดขึ้น ตอนร่างข้อบังคับก็จะต้องมีการตั้งกรรมการ ซึ่งก็ได้เรียนให้ทราบแล้วว่า ไม่จำเป็นต้องมีกรรมการ ๑๑ คณะ เขาก็ไปแตกออกเป็น ๑๘ คณะ แล้วก็เป็นการดี และโชคดีที่มีการต่อสู้กันจนกระทั่งกีฬาได้ขึ้นมาเป็นคณะหนึ่ง ซึ่งก็หวุดหวิดเต็มที่ ก็ขอขอบคุณคนที่เกี่ยวข้องที่ช่วยกันผลักดัน จนกระทั่งเกิดคณะกรรมการปฏิรูปด้านการกีฬาขึ้น ก็ได้ยินว่ามีผู้คัดค้านและทักท้วงอยู่เหมือนกันว่า ไม่ควรจะต้องมี ผมเข้าใจว่า คนที่นี้กว่ามันไม่ต้องมี ไม่ต้องแยกออกมา ซึ่งท่านก็ไม่ผิด แต่ท่านคิดในแบบอีกแบบหนึ่งว่า กีฬานั้นควรจะไปอยู่กับการศึกษา กีฬาควรจะไปอยู่กับเยาวชน สรุปคือ ไปอยู่กับโน้นโน้น อย่าอยู่เองเลย เพราะกีฬามันก็มีอยู่ ๒ ค่า ไม่เล่นกีฬาก็แข่งกีฬา เพราะฉะนั้นไปอยู่กับอย่างอื่นเถอะ ก็มีผู้ต่อสู้ มีผู้ชี้แจง ในที่สุดมันก็เกิดเป็นคณะกรรมการปฏิรูปด้านการกีฬาขึ้นซึ่งก็เป็นการดี ทีนี้เมื่อเกิดขึ้นมาแล้ว มันก็ต้องมีงานทำ สิ่งที่ต้องทำก็คือผลักดันและเสนอเรื่องปฏิรูปการกีฬา ตรงนี้สิ่งที่คณะกรรมการกีฬาคงต้องทำความเข้าใจเหมือนกับที่ท่านได้ทำความเข้าใจในสภาปฏิรูปแห่งชาติมาแล้วเป็นผลสำเร็จ สิ่งที่ท่านต้องทำความเข้าใจต่อไปคือ การสร้างความรับรู้ให้เกิดแก่ประชาชนที่อยู่นอก สปช. ว่า คำว่า ปฏิรูปกีฬา มันแปลว่าอะไร เมื่อใดที่คนเขาเข้าใจว่า ปฏิรูปกีฬา ก็คือ ปฏิรูปฟุตบอล ปฏิรูปชกมวย ปฏิรูปยกน้ำหนัก ท่านจะไปต่อไม่ได้แล้ว เพราะจะเจอคำถามว่า แล้วมันมีอะไรต้องปฏิรูป เพราะทุกอย่างมันมีกฎ กติกา มารยาทของมันอยู่ เราเริ่มที่เราได้หรือ เขาไม่ได้เริ่มกันที่ FIFA เขาไม่ได้เริ่มกันที่ไหนหรือหรือ สิ่งที่เราต้องสร้างความเข้าใจและสร้างการรับรู้ก็คือ การปฏิรูปกีฬานั้นมันหมายถึง การปฏิรูปตัวกีฬาเองและกิจการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาทั้งหมด ที่สำคัญคือ กิจการที่เกี่ยวข้อง Connected Activity เราต้องดึงสิ่งเหล่านี้เข้ามาเป็นกีฬาให้ได้ เพื่อจะได้ขยายขอบเขตของคำว่า กีฬา ให้กว้างออกไป เมื่อขยายตัวกีฬาให้กว้างกว่าฟุตบอล บาสเกตบอล ชกมวย ฟันดาบ วอลเลย์บอล กีฬามันจะคลุมไปถึงเรื่องการผลิตนม การผลิตฟุตบอลชาย การสอนโค้ช การสอนนักกีฬา การผลิตเครื่องแต่งกายนักกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา อุตสาหกรรมการกีฬา ธุรกิจเกี่ยวกับการกีฬา ซึ่งสิ่งเหล่านั้นมันเป็นเรื่องที่เราเรียกกันว่า Connected คือเกี่ยวเนื่อง มันไม่ใช่ตัวกีฬา แต่มันเป็นบริบทและบริวารของกีฬา เดิมทีมันถูกดึงออกไป ถ้าเราพูดถึงเรื่องอุตสาหกรรมเกี่ยวกับกีฬา เขาดึงไปอยู่ในเรื่องของธุรกิจพาณิชย์ ไปอยู่กระทรวงพาณิชย์ ถ้าเราพูดถึงเรื่องสร้างสนามฟุตบอล เขาก็ดึงไปอยู่ที่กระทรวงศึกษา และเขาถือว่ามันไม่ใช่เรื่องกีฬา ถ้าเราพูดถึงวิทยาศาสตร์กีฬา เขาก็ถือว่ามันไม่ใช่เรื่องกีฬา

สาธารณสุข อยู่อย่างไรก็ไม่มาอยู่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในแง่ของกระทรวง ในแง่ผู้รับผิดชอบอาจจะแยกอย่างนั้น แต่ในแง่การปฏิรูปกีฬา เราจะพูดเฉพาะฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ฟันดาบ ไม่ได้แล้ว เราจะต้องขยายตัวที่เราจะคิดปฏิรูปให้มันใหญ่ออกไป ไปครอบคลุมสิ่งต่าง ๆ เพราะมันเกี่ยวเนื่อง และมันเกี่ยวพันกัน ทำอย่างไรที่จะสร้างภาพออกมาให้คนได้เห็น ว่า กีฬานั้นไม่ใช่แค่เรื่องสุขภาพ อนามัย หรือคุณภาพชีวิต แต่มันเกี่ยวกับความมั่นคง มันเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม มันเกี่ยวกับเศรษฐกิจ มันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มันเกี่ยวกับวัฒนธรรม มันเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถ้าเราสร้างภาพอย่างนี้ให้มันเกิดได้ นี่ กีฬาก็เป็นเรื่องใหญ่ และนี่คือสิ่งที่ต้องสร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้เกิด เพราะฉะนั้นเมื่อย้อนกลับมาว่า การปฏิรูปมันต้องทำตัว P ๓ ตัว P ตัวแรก คือ Purpose

วัตถุประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษา

เราจะปฏิรูปกีฬาไปเพื่ออะไร คำตอบของท่านอาจจะมี แต่ถ้าถามผม คำตอบของผมก็คือ เราคงปฏิรูปกีฬาเพื่อวัตถุประสงค์ ๕ ประการ นี่ผมคิดเองนะ อาจจะมีผิด ผมไม่ใช่นักกีฬาและไม่ใช่ Expert ในเรื่องนี้ด้วย แต่คิดเองตามภาษาคนที่เคยทำเรื่องปฏิรูปอยู่ได้ว่า ถ้าถามจะปฏิรูปกีฬาไปเพื่ออะไร ตอบว่าเพื่อ ๕ อย่าง ถ้า ๕ อย่างนี้เป็นที่ยอมรับชอบเขตมันก็กว้างพอแล้วละ พอที่กีฬาจะเป็นอะไรก็ได้ อภิหมากกระทรวงยังได้เลย เพราะถ้าทำภารกิจถึง ๕ อย่าง เพื่อประเทศมันอยู่เล็ก ๆ ไม่ได้แล้วละ วัตถุประสงค์หรือ Purpose ประการที่ ๑ ก็คือ เราต้องการปฏิรูปกีฬาเพราะต้องการใช้กีฬาไปสร้าง Strength ความเข้มแข็ง ความมีสุขภาพกายและใจที่ดีให้เกิดขึ้นแก่คนชนชาติ เราเรียกว่า สร้าง Strength ฉะนั้นเมื่อเราจะปฏิรูปเพื่อเอากีฬาไปสร้าง Strength ให้ได้ มันก็จะต้องเจอคำถามต่อไป แล้วทำอย่างไร ทำอย่างไรที่ทำอยู่มันสร้าง Strength คือความเข้มแข็ง พละกำลังร่างกายกายาล้ำเลิศกล้ำเนื้อก่อเกิดทุกแห่งหนได้จริงหรือเปล่า ถ้าไม่ได้ ไม่จริง ๒. เพื่อจะสร้าง Public Spirit เราต้องการเอากีฬาไปสร้าง Public Spirit คือการมีน้ำใจสาธารณะ น้ำใจนักกีฬา น้ำใจนี่คืออะไร ก็คือ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ๓. รู้นี้ ที่จริงอย่างอื่นมันก็สร้างได้ ๓ รู้ ธรรมะก็สร้างได้ แต่อย่างว่าคนเป็นโรคมันก็ต้องกินยาหลายขนาน ธรรมะก็อาจจะเป็นธรรมโอสถ เป็นยาขนานหนึ่ง แต่สำหรับคนที่ไม่ชอบยาอย่างนั้น แพ้ยาอย่างนั้น กีฬาก็เป็นยาอันหนึ่งที่จะเข้าไปเยียวยาและก็สร้างสิ่งที่เรียกว่า Public Spirit ให้เกิดได้ ถ้าอย่างนั้นก็ต้องปฏิรูปกีฬาเพื่อให้กีฬามันสร้าง Public Spirit ได้จริง ไม่ใช่เล่นกีฬาที่เหนยงพวกตะลุมบอลตีกันที่นั่น วัตถุประสงค์ที่ ๓ ของการปฏิรูปกีฬา ก็คือ ต้องการใช้กีฬาเป็นเครื่องสร้างอาชีพ Occupation อาชีพอะไร สารพัดอาชีพที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากกีฬา อาชีพแรก อาชีพนักกีฬา อาชีพที่ ๒ โค้ช อาชีพที่ ๓ อาชีพคนที่ทำสนามกีฬา อาชีพที่ ๔ คนที่ขายของเกี่ยวกับกีฬา เครื่องเล่นกีฬา ผมเพิ่งรับทราบเมื่อไม่นานมานี้ด้วยความตื่นเต็นและเคยไปรายงานกันใน ครม. ว่าประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่ผลิตนวมนักมวย ฟุตบอล ตะกร้อ อุปกรณ์ในการเล่นกีฬาส่งออกไปขายทั่วโลก ทำรายได้มหาศาลให้แก่ประเทศ ขนาดอยู่กันอย่างทุกวันนี้ก็ยังทำรายได้มหาศาลขนาดนั้น แล้วทำไมเราไม่พัฒนาจนกลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญที่มีคุณภาพ เรามีหน่วยวิจัย เรามีหน่วยพัฒนาเยอะแยะ ทำไมไม่ดึงมาร่วมกับกีฬา แล้วก็ทำเป็นลำเป็นสันเป็นชิ้นเป็นอันขึ้นมา เพราะฉะนั้นกีฬามันช่วยในทางเศรษฐกิจถ้าทำเป็นและใช้เป็น และก็ถึงเวลาจะต้องทำให้เป็นใช้ให้เป็น นั่นคือถึงเวลาจะต้องปฏิรูปเพื่อจะเอากีฬาเป็นตัวสร้างอาชีพ ผมอยู่กับรัฐบาลมาหลายรัฐบาล เมื่อถึงเวลาที่ตั้งรัฐบาล เขาก็จะจัดทีมแบ่งกระทรวงออกเป็น กระทรวงเศรษฐกิจ กระทรวงสังคม กระทรวงความมั่นคง มี ครม. เศรษฐกิจ ครม. สังคม ครม. ความมั่นคง แต่ละกระทรวงก็แย่งกันใหญ่ว่าใครจะไปอยู่ในฝ่ายไหน แล้วผมก็เห็นมาตลอดทุกยุคทุกสมัย พอถึงเวลาจะจัดเขาบอกกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นกระทรวงทางฝ่ายสังคม พวกท่องเที่ยวเขาก็ไม่พอใจ เขาก็บอกกีฬาสังคม แต่ซีกท่องเที่ยวเขาเศรษฐกิจ เขาทำรายได้ให้ประเทศปีละล้าน ๆ บาท เขาก็ขอเอาซีกท่องเที่ยวมาอยู่เศรษฐกิจ บางรัฐบาลก็ยอม เพราะฉะนั้นกระทรวงนี้ก็เลยได้เป็น

นกมีหู หนูมีปีก เข้า ครม. สังคมก็ได้ เข้า ครม. เศรษฐกิจก็ได้ แต่ที่นี้รัฐมนตรีก็คนเดียวกัน เมื่อ ครม. เข้าประชุม ครม. เศรษฐกิจพูดเรื่องการท่องเที่ยว เกิดมีประเด็นพาดพิงไปถึงกีฬา คนอื่นก็บอกว่า กีฬาพูดไม่ได้ในเวที กีฬาต้องไปดูในเวทีสังคม เพราะฉะนั้นจึงไม่เคยมีการพูดถึงการผลิตนม ผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ ไม่เคยมีการพูดถึงเรื่อง Value added มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของกีฬา หรือการรู้จักเอากีฬามาทำให้เกิดรายได้ ไม่เคยมีการพูดเลย แม้แต่ประเด็นเรื่องเก็บภาษีนักกีฬา เขาก็ยังถือว่าไม่ต้องเอามาพูดกันในเวทีเศรษฐกิจ ไปพูดกันในเวทีสังคม พอพูดในเวทีสังคมแล้วมันจะได้อะไร เพราะว่ามันมองไปในเรื่องของสังคมไม่ใช่มองในเรื่องเศรษฐกิจ ปัญหานี้เป็นปัญหาที่สำคัญ ผมถึงบอกว่า เมื่อเราคิดจะปฏิรูปมันก็ต้องพยายามชูประเด็นแล้วให้คนเขาเชื่อ แล้วเข้าใจและคล้อยตามเราให้ได้ว่า เราต้องปฏิรูปกีฬา เพราะเราต้องการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในทางยกระดับเศรษฐกิจ สร้างอาชีพ ผมถึงพูดถึงคำว่า Occupation Purpose หรือวัตถุประสงค์ประการที่ ๔ ของการปฏิรูปกีฬานั้น คิดเอาเองตามภาษาผมว่า เราต้องการปฏิรูปกีฬาเพื่อที่จะให้กีฬา หรือเพื่อที่ใช้กีฬาเป็นสิ่งที่เรียกกันว่า Recreation ซึ่งภาษาไทยแปลว่า นันทนาการ แปลว่า สิ่งรื่นเริงบันเทิงใจ ทำให้อารมณ์ดี นันทนาการมันเลยไปถึงเรื่องการสร้างควมมีวินัย การสร้างควมสามัคคี ทั้งหมดมันเป็นผลมาจากนันทนาการตัวนี้ เพราะคนเราเมื่อเล่นกีฬามันต้องเล่นเป็นหมู่เป็นคณะ เมื่อเล่นกีฬามันเกิดความรื่นเริงบันเทิงใจ โอกาสที่จะเกิดความสามัคคี โอกาสที่จะต้องมีวินัย ทำตามกฎกติกา มารยาท เพราะถ้าแหกกฎ แหกกติกา แหกมารยาท เป็นนักกีฬาไม่ได้หรอก มันจะเกิดขึ้นซึมซับมาเป็นลำดับ เพราะฉะนั้น Recreation จึงเป็นเรื่องสำคัญ บางประเทศในโลกเวลาตั้งกระทรวง เขาใช้ชื่อว่า กระทรวงกีฬาและนันทนาการ เพราะเขาต้องการคลุมไปถึงเรื่องสวนสาธารณะ สถานพักผ่อนหย่อนใจอะไรอย่างอื่น ที่เข้ามาอยู่ใกล้เคียงกับเรื่องกีฬา แล้วก็ตัวสุดท้าย การปฏิรูปกีฬานั้นก็จะต้องทำเพื่อตอบโจทย์สำคัญตัวสุดท้าย คือต้องการสร้างประเทศให้ติดอันดับเป็น Top Class ซึ่งเราอาจจะแปลว่า เพื่อสร้างความเป็นเลิศ เมื่อจะเล่นทั้งทีก็ต้องเล่นให้มันเลิศ ได้เหรียญอะไรกับเขาสักเหรียญ ทำอย่างไรที่จะให้นักกีฬาไปแข่งขันและก็มีชื่อเสียงและมีชื่อเสียงมันคืนความสุขให้สู่ประชาชนจริง ๆ นะ เพราะคนที่มารุมดูกันมา มารุมเชียร์กัน มันอัมเมมเปรมปรีดี พลอยมีความสุขตามไปด้วย เพราะฉะนั้นการสร้างนักกีฬาหรือวงการกีฬาให้มันเป็น Top Class มันเท่ากับเป็นการสร้างเกียรติภูมิศักดิ์ศรีของประเทศ ยกระดับ เพิ่มขีดความสามารถและทำให้ศักยภาพประเทศสูงขึ้น เท่ห์ขึ้น เป็นอันมากในสายตาโลก ประเทศที่เล็กหรือจน แต่เป็นแชมป์ในทางกีฬา เขาก็ได้ Prestige คือ เกียรติคุณในด้านนี้ติดไปแล้วละ ชื่อก็เป็นที่รู้จัก ทีหลังจะไปขายไปซื้อสินค้าอะไรจะไปเจรจาความเมืองอะไรมันก็ติดหูติดตาคน เพราะฉะนั้นเป้าหมายหนึ่งก็คือ ต้องการสร้าง Top Class ทั้งหมดผมคิดเอาเองว่า Purpose หรือวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปกีฬานั้นมันมี ๕ ตัว คือ ๑. เพื่อที่จะทำให้เกิด Strength ๒. เกิด Public Spirit ๓. สร้างอาชีพ คือ Occupation ๔. เป็นสิ่งรื่นเริงบันเทิงใจ คลายเครียด ที่เรียกกันว่า Recreation และก็ต้องสร้างให้วงการนี้เป็น Top Class เมื่อจะปฏิรูปทั้งที่ ทั้งหมด ๕ ตัว ถ้าเอาแต่พยัญชนะภาษาอังกฤษตัวแรกมันย่อออกมา ก็กลายเป็น S P O R T คือ SPORT S คือ Strength P คือ Public Spirit O คือ Occupation R คือ Recreation และ T คือ Top Class นี่คือ Purpose วัตถุประสงค์ ท่านจะไปคิดอย่างอื่นต่อก็สุดแท้แต่ Prime Mover ผู้ขับเคลื่อนใคร สำหรับที่จะปฏิรูปกีฬา

ได้เรียนแล้วว่า ณ วันนี้ เวทีระดับชาติ ก็คือสภาปฏิรูปแห่งชาติ เวทีที่เป็นมือเป็นไม้เป็นเท้าช่วยทำก็คือ คณะกรรมการการกีฬา แต่คณะกรรมการการกีฬาทำโดยลำพังไม่ได้ ก็ต้องไปจับมือกับแนวร่วมและพันธมิตรและเครือข่ายทั้งหลาย อย่างที่ทำในวันนี้นั้น ถือว่าฉลาดรอบคอบมาก แต่ก็อาจจะไม่พออาจจะต้องขยายออกไปอีก คนที่จะช่วยท่านได้อย่างดีที่สุดคือ นักกีฬา คนที่จะช่วยได้อย่างมากก็คือ บุคลากรทางการศึกษาที่มีการสอนในเรื่องการกีฬาอยู่ในสถาบันต่าง ๆ คนที่ช่วยและเป็นกองเชียร์ท่านต่อไปก็คือ คนที่ดูกีฬาทั้งหลาย เพราะฉะนั้นเมื่อท่านคิดจะปฏิรูปกีฬานี้ มันมีคนอยู่ในเครือข่ายท่านเยอะมาก ไม่เหมือนบางเรื่อง

คิดจะปฏิรูป ผมยังนึกเครือข่ายออกไม่เท่าไรเลย เช่น เวลาเราพูดถึงเรื่องปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น มันก็จะจำกัดอยู่ในวงที่แคบ พูดถึงเรื่องการปฏิรูปศาสนา มันก็จะจำกัดอยู่ในวงที่แคบ แต่พอพูดถึงกีฬา ถ้ามองให้มันข้ามนักกีฬาออกไปมันจะไปเจอใครต่อใครเยอะ เพราะเมื่อถึงเวลาเข้าคนทั้งประเทศก็คือ คนที่เป็นเครือข่ายทั้งนั้น ไม่เคยเล่นก็เคยดู ไม่เคยดูก็เคยพนัน เคยจนแล้วรวยมาจากกีฬาแล้ว ตรงนี้จะเป็น Mover คือ ช่วยกันเคลื่อนกับท่าน เพียงแต่อย่าเคลื่อนพร้อมกันทั้งหมด เพราะว่ามันจะเป็นกองทัพที่ใหญ่เกินไป แล้วแต่เราจะเคลื่อนเรื่องอะไรจึงเอาใครออกมาเคลื่อน แต่ตัวหลักแกนมันต้องมี วันนี้นำพวกไว้ที่คณะกรรมการปฏิรูปการกีฬา เพราะท่านมีบทบาทตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว

มีคนเคยถามผมว่าจะต้องเคลื่อนกันไปนานเท่าไร หลายคนมีคำตอบว่า การปฏิรูปนี้มันจะเสร็จไม่รู้ ทันไม่ทันไม่รู้ มีเวลาเพียงปีเดียว ถ้าคิดอย่างนั้นมันก็เหลือให้ทำไม่เท่าไรหรอกครับ นี่มันก็จะครบแล้วปีหนึ่งก็ต้องกลับไปตีคำพูดหัวหน้า คสช. และนายกรัฐมนตรีว่า เสร็จเท่าไรเอาเท่านั้น แล้วก็อย่าไปตั้งความหวังไว้สูงว่าจะเสร็จหมด เพียงแต่อย่าโกรธ โทษ ใดๆ พูดแล้วก็จะบอกกันเสียเลยว่า ความคิดในใจของแม่น้ำ ๕ สายนั้นมียู่ว่า รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นั้นก็คงจะประกาศใช้ได้ในเดือนกันยายน พูดก็ทีก็จะพูดอย่างนั้น ถ้าจะต้องมีการลงประชามติก็อาจจะยื่นออกไปอีกสัก ๒ - ๓ เดือน ก็ไม่ช้าเกินไป แต่ไม่ได้หมายความว่า เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้ในเดือนกันยายน การปฏิรูปทุกอย่างจะปิดฉากลงในเดือนกันยายนเช่นกัน ไม่ใช่ การปฏิรูปนั้นทำข้ามคืนไม่ได้ ข้ามปีก็ไม่ได้ มันใช้เวลานาน เพราะการปฏิรูปนั้นเป็นการเปลี่ยนความคิด เป็นการทวนกระแส เป็นการคิดใหม่ ทำใหม่ แค้ใช้เวลาสร้างความเข้าใจกันนานแล้วกว่าจะลงเวลาในการทำ และรอเวลาในการสังเกตผลที่เกิด มันยังนานใหญ่ เพราะฉะนั้นผมเชื่อว่าในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จะมีบทบัญญัติเขียนเรื่องการปฏิรูปต่อไปทั้งเอาไว้ เพียงแต่จะอยู่ในมือสภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือเกิดสภาใหม่ โดยมีสมาชิกสภาหน้าใหม่ และคณะกรรมการชุดใหม่หรือไม่เท่านั้น นั่นเป็นเรื่องที่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องไปคิดกันต่อ แต่ได้เข้าใจตรงกันแล้วว่า จะต้องสร้างกระบวนการปฏิรูปที่ยังค้างและไม่เสร็จต่อไป มันจึงจะสมกับ Road Map ที่บอกว่า อะไรทำได้ทันทีทำ อะไรทำต่อไปค่อยทำในอีก ๓ เดือน ๖ เดือน อะไรที่มันใช้เวลานานมากกว่าจะทำสำเร็จแต่ก็ต้องทำ ถือว่าจะต้องทำอย่างยั่งยืน นั่นเป็นเรื่องที่ต้องส่งมอบให้รัฐบาลหน้า สภาหน้า แล้วถ้ารัฐธรรมนูญไม่เขียนเอาไว้ คนที่เขามาใหม่เขาจะมารับไปได้อย่างไร จึงต้องเขียนฝากผีฝากไข้ไว้เพื่อจะส่งไม้ผลัดนี้ต่อไปได้ เพียงแต่จะมอบให้อยู่ในมือใคร โดยวิธีใด กลไกใดอีกเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นการปฏิรูปคงยังต้องทำต่อไปอีก เป็น ๑๐ ปี เมื่อเป็นเช่นนี้ การปฏิรูปกีฬามันก็ต้องทำต่อ อย่าไปคิดว่าทั้งหมดจะต้องเสร็จในสมัยพลเอก ยุทธศักดิ์ มันอาจจะไปถึงรุ่นลูกหรือหลานของ พลเอก ยุทธศักดิ์ ก็ได้ รุ่นลูกหลานของท่านก็ได้ อย่าไปคิดว่าเสร็จในสมัย พลเอก ประยุทธ์ มันจะไปถึงสมัยใครต่อใครอีกก็ได้ ก็ไม่เป็นไร นั่นคือ คำว่า ส่งต่อไปให้ทำอย่างยั่งยืนไม่หยุด เมื่อเป็นเช่นนี้ องค์กรที่จะต้องเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก ที่ผมเรียกว่า Prime Mover มันอาจจะเป็นองค์กรใหม่ต่อไป แต่ก็ต้องมี และถ้าไม่มีการปฏิรูปก็ล้มเหลวเพราะมันจะขาดตัว P ตัวที่ ๒ P ตัวที่ ๓ Process ตัวนี้มันต้องทำตั้งแต่บัดนี้ไป เพียงแต่จะเอาอะไรขึ้นก่อนขึ้นหลัง ผมได้เรียนให้ที่ประชุมแห่งนี้ได้ทราบแล้วว่า ถ้าให้เดาใจผมก็เดาว่า ท่านคงคิดเสนอเรื่องการปฏิรูปองค์กร ความจริงตอนที่ผมทำเรื่องปฏิรูประบบราชการเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว วันหนึ่งผมเข้าไปใน ครม. ชี้แจง ครม. เมื่อ ๑๐ ปีก่อน รัฐบาลถามผมตอนนั้นว่า ที่เรียกว่า ปฏิรูประบบราชการจะทำอะไรบ้าง ผมบอกทำ ๓ อย่าง อย่างที่ ๑ Structural Reform ปรับปรุงโครงสร้าง เหมือนรื้อบ้านแล้วสร้างใหม่ ๒. Service Reform ปรับปรุงการให้บริการประชาชน เหมือนกับพอสร้างบ้านเสร็จก็จะปรับปรุงนิสัยคนที่อยู่ในบ้านให้มีระเบียบ มีวินัย รักความสะอาด ไม่เอาข้าวไปกินในห้องนอน ไม่ไปนอนในห้องส้วม ไม่ไปถ่ายในห้องครัว ทุกคนทำให้มันถูก เราเรียกว่า ต้องมี Service คือ ให้บริการที่ดี ราชการที่เราต้องปฏิรูป เพราะว่าต้องการให้เขาบริการที่ดีแก่ประชาชน เพราะฉะนั้น ๑. จัดบ้านให้เขาก่อน เรียกว่า Structural Reform คือ โครงสร้าง นั่นคือ ปรับปรุงกระทรวง ๒. ปรับปรุง

Service คือ ให้บริการ ๓. ปรับปรุง Size คือ ขนาด หมายถึง อัตรากำลังภาครัฐไม่ให้มีเจ้าหน้าที่ข้าราชการ มากเกินไป ประเทศไทยมีพลเมือง ๖๓ ล้านคน ในบัดนั้น เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว แต่มีข้าราชการและเจ้าหน้าที่อยู่ถึง ๔ ล้านคน ถือว่ามาก งบประมาณแผ่นดินทุก ๑๐๐ บาท หดไปกับเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ข้าราชการ ๔๐ บาท เมื่อตอนที่คุณอานันท์ ปันยารชุน เข้ามาเป็นนายกฯ ก่อนโน้น คุณอานันท์เคยถามสำนักงานงบประมาณว่า ทุก ๑๐๐ บาท เราหมดค่าเงินเดือนไปเท่าไร เขาตอบว่า ๓๐ บาท แล้วก็หมดในการใช้หนี้ต่างประเทศอีก ๒๐ บาท รวมเป็น ๕๐ บาท เหลือมาลงทุนพัฒนาประเทศ สร้างถนน สะพาน ทำสนามบิน สร้างโรงพยาบาลอีก ๕๐ บาท พอใหม่ ก็พออยู่ เมื่อคุณทักษิณเข้ามาเป็นรัฐบาลถามสำนักงานงบประมาณว่า ทุก ๑๐๐ บาท เราหมดไปกับเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง บำนาญ เบี้ยประชุม ข้าราชการซึ่งยังไม่ได้เกิดดอกออกผลอะไรเลย จ่ายเป็นเงินไป อย่างเดียวเท่าไร สำนักงานงบประมาณตอบว่า ๔๐ บาท ขึ้นไปจากสมัยคุณอานันท์แล้วนะ แล้วเราจึงต้องใช้หนี้เงินกู้ต่างประเทศอยู่เท่าไรอีก ๒๐ บาท หดไปแล้ว ๖๐ บาท เหลือไว้พัฒนาประเทศเท่าไร ๔๐ บาท พอใหม่ ชักจะไม่ค่อยพอ สำนักงานงบประมาณชู้ต่อไปว่า ถ้าอยู่อย่างที่อยู่ต่อไปอีก ๑๐ ปี แล้วนายกฯ อีก ๑๐ ปี ข้างหน้ามาถาม เราก็หมดไปกับเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง เบี้ยประชุม เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ ๕๐ - ๖๐ บาท ใน ๑๐๐ บาท ยังต้องหักใช้หนี้เงินกู้ต่างประเทศ เช่น IMF ธนาคารโลก ADB อีก ๒๐ บาท มันก็จะไปประมาณ ๗๐ - ๘๐ บาท เหลือไว้พัฒนาประเทศ ๒๐ บาท พอกินใหม่ ไม่พอ พอพัฒนาใหม่ ไม่พอ แล้วทำอย่างไร เงินกู้ เราจะไม่ใช่ก็ได้ การพัฒนาประเทศจะไม่ทำก็ได้ เหลืออย่างเดียวที่ต้องลดให้ได้ คือ ค่าใช้จ่ายภาครัฐ เรื่องเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ถูกไหมครับ แล้วจะไปลดได้อย่างไร เรามีแต่เรียกร้องให้ขึ้นเงินเดือน เคยคำนวณกันว่า ขึ้นเงินเดือนข้าราชการเพียงคนละ ๑,๐๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งไม่য়াใส่เอาไปทำอะไรก็ได้ แต่ความที่ข้าราชการ เจ้าหน้าที่เยอะ ตัวคุณมันมาก แค่นี้ก็ใช้เงินหลายหมื่นล้านแล้ว คนหนึ่งได้ ๑,๐๐๐ บาท ไม่ได้อะไรขึ้นมาเลย ได้เพิ่มมานี้ แต่เพราะข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว นักการภารโรงจะต้องได้ไปหมดนี้ ตัวคุณมันเยอะ ๔ ล้านคน พอถึงเงินเดือนพลเรือนก็ต้องขึ้นเงินเดือนทหาร พอถึงทหารก็ต้องขึ้นตำรวจ พอถึงตำรวจก็ต้องขึ้นศาล พอถึงศาลก็ต้องขึ้นอัยการ ขึ้นอัยการเสร็จก็ต้องขึ้นลูกจ้าง มันไปกันหมด เพราะฉะนั้นที่บอก ๑,๐๐๐ บาท ขึ้นให้แล้วไม่য়াใส่ งบประมาณแผ่นดินหดไปตั้งหลายหมื่นล้านต่อปี ในที่สุดมันจึงได้คำตอบว่า Size คือ ขนาดอัตรากำลังภาครัฐมันมากก็ต้องลดจำนวนลง งานอะไรที่เคยทำกัน ๑๐ คน ก็ต้องเหลือสัก ๓ คน อีก ๗ คน เอาไปทำอย่างอื่น เพราะฉะนั้นเมื่อตอนนั้นเขาถามว่าจะปฏิรูประบบราชการต้องทำอะไร ผมบอกต้องทำ ๓ S Structure Service Size มันก็ต้องกลับมาถามว่า เมื่อจะปฏิรูปกีฬาจะทำอะไร ถ้าทำนั่นเริ่มต้นบอก อันดับแรกแยกกระทรวง ได้ไม่เป็นไร แต่นั่นกำลังพูดเรื่อง Structure ซึ่งถูก แต่เชื่อผมเถอะ สิ่งที่ประชาชนเขาอยากฟังที่สุดคือ เขาอยากฟังเรื่อง Service เขาอยากฟังว่า ปฏิรูปกีฬาแล้วอะไรลงไปถึงประชาชน เอาตัวนี้ออกมาโชว์ก่อน แล้วก็เก็บเรื่อง Structure ชูเอาไว้ แต่ต้องศึกษาเตรียม เพราะวันไหนที่รัฐบาลวิกมือบอกว่าเขาจะปฏิรูประบบราชการรอบใหม่ ตั้งกระทรวง ยุบกระทรวง ตั้งกรม ยุบกรมแล้ว ตอนนั้นถ้าเราไม่ได้ศึกษาเราก็จะควักออกมาโชว์ไม่ทันนะ และจะบอกรัฐบาลเดี่ยวขอเวลาหน่อยมันไม่ทัน เพราะรัฐบาลก็จะไปแล้ว สภาก็จะไปแล้ว เตรียมไว้ แต่อย่าเพิ่งควักออกมา สิ่งที่เราจะต้องโชว์ ทำก่อน ทำทันทีในเวลา นี้ ผมเข้าใจว่า ประการที่ ๑ ในเรื่องของกีฬา ก็คงจะเป็นเรื่องของกายกระดบมาตรฐานเรื่อง การกีฬาให้คนรู้สึก ว่า กีฬาของเรามีมาตรฐานมีกฎกติกา มารยาทที่ดีและเป็นธรรม ทำอย่างไรผมไม่ทราบ ๒. Process ที่ ๒ ก็คือ การปลูกฝัง สร้างความตื่นตัว ตื่นเต้น รักกีฬาให้เกิดขึ้นทุกหัวระแหงทั่วประเทศ ทำอย่างไรที่จะให้เกิดขึ้น นี้พอจะเริ่มรักษาทำสนามฟุตบอลดินโกงกันเสียอีก จนกระทั่งมีคนพูดแล้ววันนี้ว่า แล้วอย่าไปอุดหนุนเลย อย่าไปทำเลย ของดี ๆ ของมีจุดเสียขี้บมันถูกโจมตี Process ที่จะต้องมีตามมาติด ๆ จะก่อนจะหลังอย่างไรมันไม่เป็นไรแล้วนี้ ก็คือ เรื่องการผลิตบุคลากรในวงการกีฬา เรา รู้จักกีฬา เราเล่นกีฬา เราแข่งกีฬา แต่เราไม่รู้จักการผลิตบุคลากรกีฬาที่มีคุณภาพและแพร่หลาย

ผมตีใจที่เห็นหัวข้อสำคัญในการสัมมนาวันนี้หัวข้อหนึ่ง ๑ ใน ๗ หัวข้อ คือเรื่องการจัดตั้งมหาวิทยาลัย กีฬาแห่งชาติ เพียงแต่รู้สึกว้าว ถ้าเป็นมหาวิทยาลัยเงื่อนไขของมันอาจจะพะรุงพะรังมาก มหาวิทยาลัยนั้น จะต้องประกอบด้วยคณะประเภทไหนอย่างไร มีความสมบูรณ์อย่างไร บางทีถอยลงมาเป็นสถาบันกีฬา แห่งชาติก็อาจจะไปได้ ผมเองเป็นนายกสถาบันอยู่แห่งหนึ่ง คือสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เดิมคือ วิทยาลัย นาฏศิลป์ ผมถามว่าทำไมไม่เป็นมหาวิทยาลัยเขาเอาผมมาเป็นนายกสภา ผมถามว่าทำไมไม่เป็นมหาวิทยาลัย เขาบอกถ้าเป็นมหาวิทยาลัยต้องมีคณะนั้น คณะนี้ คณะโน้น ของเราไม่เอามีกะไหน มีแต่คณะโชน คณะ ละคร สรุปคือจะรำทั้งหมด ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้นเขาบอกว่า อย่างนั้นเป็นสถาบันก็แล้วกัน สมเด็จพระเทพรัตน ก็ เลยพระราชทานชื่อว่า สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ใครจะไปหาคณะวิศวะที่นั่นไม่มี แต่ผมแนะนำเขาไปแล้วว่า คุณทำทั้งหมดในเรื่องของศิลปะ อ่ารำอย่างเดียว สิ่งที Connected เกี่ยวเนื่องไม่มีใครทำ เราทำด้วย เช่น ผลิตเครื่องแต่งกายโชน หัวโชน เครื่องแบบละคร ฉากละคร เวที จะได้ไม่ต้องไปอาศัยคนอื่น พวกเราเรียน กันเอง เป็นบัณฑิตเอง ทำกันเอง สร้างกันเอง เปิดคณะพวกเหล่านี้มา สมบูรณ์แบบก็ดูจะได้รับการยอมรับ ฉะนั้นสถาบันกีฬาแห่งชาติก็อาจจะมึลักษณะทำนองเดียวกัน แต่นั่นเป็นสิ่งที่อยู่ใน Process ของการ ปฏิรูปที่มันจะต้องเกิด และนั่นคือการคิดใหม่ ทำใหม่ อุตสาหกรรมกีฬาที่เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เราจะต้องสร้าง กระบวนการนี้ขึ้น เรารู้อยู่แล้วว่า กีฬานั้นมันต้องมีอุปกรณ์ มันต้องมีสถานที่ เพราะฉะนั้นคนที่มาอยู่กับ สถานที่หรืออุปกรณ์นั้นมันต้องเป็นคนประเภทหนึ่ง การผลิตมันต้องมีคุณภาพอย่างหนึ่ง มันต้องมีมาตรฐาน อย่างหนึ่ง แล้วเราก็มีศักยภาพทำอย่างไรที่จะไปตีตลาดโลกทำรายได้เศรษฐกิจกลับเข้ามาให้ได้ นี่ก็เป็นอีกเรื่อง หนึ่ง ขึ้นต่อไปก็คือ การสร้างทัศนคติให้คนยอมรับ นี่ก็เป็น Process ที่สำคัญ ทัศนคติให้คนยอมรับว่า กีฬานั้น มีประโยชน์ต่อความมั่นคง กีฬามีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ กีฬามีประโยชน์ต่อสังคม เมื่อสักครู่ก่อนที่จะเข้ามาใน ห้อง ผมคุยกับท่านผู้เข้าร่วมสัมมนา ที่จริงผมได้ยินมาก่อนหน้านี้ และผมชอบใจมากเลย มีคนพูดถึงสโลแกนว่า ทำอย่างไรเราถึงจะรณรงค์เหมือนที่นายฯ ชาติชาย เคยรณรงค์เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า ทำไมเราไม่ เปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามกีฬา นี่โดนใจเลยนะ ทำอย่างไรที่เราจะเปลี่ยนการขับเคลื่อน นี่คือ แปลว่าความ ชัดแย้งให้กลายเป็นการขับเคลื่อน ขับเคลื่อนนี่คือ ผลักดัน สังคมไทยในเวลาที่ผ่านมามีแต่การขับเคลื่อนระหว่าง เสือสี ทำอย่างไรที่จะเอาเสือสีทั้ง ๒ มารวมกัน แล้วร่วมกันขับเคลื่อน พุดมาถึงตอนนี้อาจจะต้องร้องเพลง จำ ได้ไหม น้าอย่างจำได้ไหม ฟังที่ไรอายุเด็กทุกที เพราะเราสอนเด็ก และพอถึงเวลาเราก็ไม่ได้ทำตามที่เราสอน เด็กมันถึงถามว่า แล้วเขาจะทำตามใคร ทำตามที่น่าอาทำ หรือทำตามที่น่าอาสอน กีฬานี้แหละมันจะเข้าไป ช่วย เพราะฉะนั้นเราก็ต้องสร้างทัศนคติให้คนยอมรับให้ได้ว่า สนามรบมันเป็นสนามกีฬาได้ การขับเคลื่อนมัน กลายเป็นการขับเคลื่อนได้ เมื่อไม่กี่วันมีคนมาเสนอผม บอกให้ไปบอกรัฐบาลว่า รัฐบาลน่าจะใช้กีฬาให้เป็น ประโยชน์ ด้วยการจัดงบประมาณไปตามจังหวัดและสมาคมกีฬาต่าง ๆ ให้มันจัด Activity ทุกเดือน สมาคมละ เดือนเปลี่ยนไปเรื่อย สมาคมนี่จัดไปนั้น เพราะพอจัดทีหนึ่งถ่ายทอดทีหนึ่ง ออกโทรทัศน์ทีหนึ่ง คนทั้งประเทศ มาดูทีหนึ่ง ใครแพ้ ใครชนะไม่สำคัญ คนมันได้ความสุขใจมันจะมาจดจ่ออยู่ที่เรื่องเดียว มันจะได้ลืมเรื่องอื่นเสีย บ้าง ฟังดูก็เข้าทำอยู่เหมือนกันนะครับ แต่ผมยังไม่ได้บอกรัฐบาล นี่เป็น Process เป็นกระบวนการ ทีนี้จะเอา อะไรขึ้นก่อนอะไรขึ้นหลัง มันก็อยู่ที่ท่านจะขับเคลื่อนอย่างไร ผมเชื่อว่าไม่เหลือปากว่าแรงอยู่ในวิสัยที่ท่านผู้รู้ ทั้งหลายจะดำเนินการในส่วนเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสม กฎบัตรกฎหมายก็สำคัญนะครับ เพราะว่าการทำงานที่ จะปฏิรูปอะไรก็ตามที มันก็ต้องคิดถึงโครงสร้าง คิดถึงเรื่อง Service ที่ผมเล่า แล้วก็คิดเรื่องกฎบัตรกฎหมาย คิดถึงเรื่องงบประมาณ ภาษาราชการก็บอกว่า ต้องมีมารตศพล พร้อมไม่อย่างนั้นมันจะขับเคลื่อนได้อย่างไร ท่านก็ต้องคิดเผื่อว่า จะทำอะไรนั้นจะใช้งบประมาณจากไหน อำนาจมีหรือยัง ถ้ายังต้องมีกฎหมาย กฎหมายมี พอหรือยัง ถ้ายังคณะกรรมการปฏิรูปกีฬาหน้าทีสร้างกฎหมายเรื่องนี้ขึ้นมา แล้วพอพูดถึงกีฬา สิ่งที่อยู่ใน ใจรัฐบาลอยู่ตลอดก็คือว่า ท่านช่วยคิดเผื่อไปถึงกีฬาทุกอย่าง คิดเผื่อไปถึงกีฬาอาชีพ กีฬาสมัครเล่น กีฬา

พื้นบ้าน กีฬาที่เป็นนันทนาการ ไม่ใช่กีฬาเพื่อการแข่งขันอย่างเดียว คิดไปถึงเรื่องว่าจะดูแลสโมสรหรือคลับ กีฬาอย่างไร คิดไปถึงเรื่องจะดูแลสวัสดิการนักกีฬาหรือผู้เกี่ยวข้องกับกีฬาอย่างไร คิดไปถึงเรื่องการจะตรวจสอบหรือควบคุมหรือผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับกีฬาหรือเอากีฬามาเป็นธุรกิจอย่างไร คิดไปให้หมด แล้วถ้าต้องการมีกฎหมายก็ช่วยร่างมาเสนอมายังรัฐบาล รัฐบาลได้ส่งสัญญาณไปถึงกรรมการ ๑๘ คณะ แล้วนะครับว่า เมื่อท่านคิดจะปฏิรูปอะไร ถ้าหากอยากให้รัฐบาลทำทันทีไม่ต้องมีกฎหมายอยู่ที่รัฐบาลตัดสินใจบอกมา ถ้าสิ่งที่ท่านต้องการจะเสนอมันต้องมีกฎหมายรองรับ ช่วยร่างให้รัฐบาลแล้วส่งมา รัฐบาลจะได้ไม่ต้องไปเสียเวลาร่าง หรือขึ้นไปร่างเดี่ยวจะไม่ตรงกับที่ท่านต้องการ แต่ถ้าท่านร่างไม่เป็น ร่างไม่ถูกท่านประธานเทียนฉาย ท่านตกลงกับผมแล้วว่า ท่านจะให้กรรมการแต่ละชุดบอกหลักการเป็นข้อ ๆ ให้รัฐบาลดูก่อน ถ้ารัฐบาลเห็นชอบจึงค่อยตั้งกรรมการร่วมกันไปยกร่าง จะเอาแบบนั้นก็ไ้ รวมความคือ มีหลายวิธี ท่านจะเอาวิธีไหนก็ช่าง เพียงแต่ทำให้คำนี้ว่า เรามีกรอบเวลาในการทำงานอยู่ประมาณไม่ถึงปีแล้ว หลังจากนั้นการปฏิรูปยังเดินหน้าต่อ แต่อาจจะไม่ได้อยู่ในมือท่าน

เมื่อไม่กี่วันมานี้ผมไปพบกับกรรมการ ๑๘ คณะ ที่ สปช. ได้นำเรื่องที่ท่านนายกฯ ผากให้ไปชี้แจง ได้ไปชี้แจงแล้วว่า ขอให้เดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม ๓ เดือน กรรมการแต่ละชุดมีผลงานออกมาอย่างน้อยชุดละเรื่องก็ยังดี ผมได้ใช้คำที่เล่นที่จริงว่า เวลาเราส่งเสริมให้แต่ละตำบลผลิตอะไรออกมา เช่น ๆ เก๋ ๆ เราเรียกว่าให้มีการผลิตสินค้า OTOP ย่อมาจาก One Tambon One Product สิ่งที่อยู่อยากจะขอรับรองกรรมการ ๑๘ คณะ คือ ขอให้มี OCOP, One Committee One Product คือ กรรมการแต่ละชุดเสนออะไรที่เป็นรูปธรรมทำได้ทันที เก๋ ๆ เท่ห์ ๆ ออกมาสักเรื่อง ผมได้ยกตัวอย่างว่า กรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เขาเสนอเอามาแล้วเรื่องการเก็บค่าโทรศัพท์พิเศษที่เป็นวินาที นั่นก็ถือว่า เก๋ แล้วได้ประโยชน์ และถึงมือประชาชน และคนก็ไฮโซไฮ้ฮิ้ว ไปแล้ว ทุกชุดควรจะมีผลงานอย่างน้อยออกมา อย่างน้อย ๑ ชุด ในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม ถ้ามานี่ทำไม ๓ เดือนนี้ เพราะรัฐบาลไม่เชื่อว่า ถ้าทิ้งไปจนถึงเดือนเมษายน ท่านจะมีเวลา คิด เพราะเมษายนนั้นกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเขาร่างรัฐธรรมนูญเสร็จ ตอนนั้นเขาส่งให้ท่านดู ท่านก็จะมาชูลมน มะรุมมะตุ้ม กับเรื่องรัฐธรรมนูญ แล้วใจท่านก็จะวอกแวกไม่อยู่กับเรื่องการปฏิรูป ทุกคนจะต้องไปสนใจเรื่องรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้น ๓ เดือนนี้ กรรมการชุดอาจารย์บวรศักดิ์ ปิดประตูห้องประชุมก็ปล่อยให้เขาไป เราไม่ได้ยุ่งอะไรกับรัฐธรรมนูญก็มายุ่งกับเรื่องปฏิรูปซึ่งเป็นหน้าที่ของเรา คณะกรรมการการศึกษาก็ไม่ต้องเป็นห่วงแล้วว่าเขาจะเอาเรื่องกีฬาใส่ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพราะเขาใส่แล้วในนาที่สุดท้าย ผมได้รับร่างมาเมื่อวานนี้ ใส่ลงไปแล้ว รัฐบาลจะต้องส่งเสริมการศึกษา เพื่อสุขภาพอนามัย เพื่อความเป็นเลิศ ก็อาจจะใส่ไม่จุใจที่ท่านต้องการ แต่อย่างน้อยก็จะมีเรื่องกีฬาปรากฏในรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชาติไทย ได้แค่นั้นก็ดีแล้ว เพราะเป็นสิ่งที่เราจะไปเขียนอะไรอย่างอื่นในกฎหมายลูกได้อีกเยอะ เขียนได้อีกเยอะ

ทั้งหมดที่ได้เรียนมานี้ เขาให้ผมทำ ๒ อย่าง คือมาเปิดกับมาบรรยาย ผมก็ไม่รู้ที่ทำไมไปนั้นแล้วเรียกว่าอะไร แต่บัดนี้ได้เวลาจะต้องเปิดมีฉะนั้นมันคาอยู่ ต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ได้กรุณาเอื้อเพื่อสถานที่อันสง่างาม สมเกียรติและก็เป็นประโยชน์ในการจัดสัมมนาในวันนี้ ขอขอบคุณคณะกรรมการปฏิรูปการกีฬาที่ได้รับเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญ สามารถระดมมวลมหาประชาชนของท่านมาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ได้ และที่สำคัญก็คือ ขอขอบคุณทุกท่าน หลายคนเดินทางมาจากที่ห่างไกล มาร่วมในการที่จะมาเสวนาแสดงความคิดเห็น ทั้งหมดที่ได้นี้ ผมเชื่อว่าคณะกรรมการปฏิรูปการกีฬาก็คงจะรวบรวมเอาไปกรองในที่ประชุม แล้วก็เสนอ สปช. แล้วเสนอต่อไปยังรัฐบาลโดยเร็ว ผมก็จะตั้งทำเอาไว้รองรับอยู่ทางฝั่งรัฐบาลเมื่อท่านส่งไปก็จะได้พิจารณาเช่นเดียวกับการพิจารณาข้อเสนอของกรรมการอีก ๑๗ คณะ และสิ่งใดที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะสิ่งที่ตรงกับนโยบายรัฐบาลอยู่แล้ว รัฐบาลก็จะทำได้ทันที สิ่งใดที่รัฐบาลไม่เคยมีนโยบาย ข้อเสนอเป็นเรื่องใหม่ ก็จะได้ศึกษาว่าควรจะทำหรือไม่ และสิ่งใดที่รัฐบาลไม่เห็นด้วยก็จะต้องบอกท่านไปว่า ช่วยคิดอีก

ที่หนึ่งได้ไหม เราอยู่กันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย ไม่ได้มีอะไรที่ต้องลำห้ำลำโคนกัน และทั้งหมดผลประโยชน์มันก็จะเกิดขึ้นต่อประเทศชาติ และประชาชนจริง ๆ คดีสุดท้ายที่จะเตือนในเรื่องการทำปฏิรูป เมื่อเริ่มต้นผมเริ่มต้นด้วยมงคลสูตรของพุทธศาสนาว่า การได้อยู่ในประเทศที่มีการปฏิรูปย่อมเป็นมงคล ก็กลับมาที่เดิมอีกว่า พระพุทธเจ้าได้เตือนไว้ว่า ประโยคต่อไปนี้ ผมไม่ได้แต่งเอง เป็นประโยคที่พระพุทธเจ้าได้เตือน แล้วมันเตือนคติทุกคนที่คิดจะทำปฏิรูป เพราะว่าพุทธคำรสนั้นมีว่า นานาทิฐิเก นานายิสสะสสิตะ ฝรั่งได้แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Different People Have Different Idea it is Impossible to Make all People thing the Same คนเราย่อมมีความคิดที่แตกต่างกันเสมอ เรียกว่า นานาทิฐิ เป็นไปไม่ได้ที่จะทำให้ทุกคนคิดเหมือนกัน จึงต้องมีผู้แพ้ ผู้ชนะ ผู้เดินหน้าและผู้ถอยหลัง แล้วในที่สุดมันก็จะเหลือส่วนหนึ่งที่เอาไว้ปฏิบัติ ส่วนอื่นที่ถูกปฏิเสธมันก็ตกไป รอวันที่คนเขายอมรับจึงจะผุดขึ้นมาใหม่ ถ้าเราเชื่อและทำใจได้อย่างนี้ เราก็จะทำงานปฏิรูปด้วยความสบายใจไม่ติดขัด ไม่วิตกจริต และไม่วิกลจริต ผมขอยุติแต่เพียงเท่านี้ และขอเปิดการสัมมนาตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปครับ

นางสาวปัทมา อีรนนท์
 วิทยากรชำนาญการพิเศษ ผู้ถอดเทปการปาฐกถาพิเศษ
 นายชัยบูรณ์ หนองคูน้อย
 นิติกรชำนาญการ ผู้จัดทำ